

Child Health Illness Profile-CHIP Ölçe?i (Çocuk, Ebeveyn ve Adölesan Formu)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Child Health Illness Profile-CHIP Ölçe?i (Çocuk, Ebeveyn ve Adölesan Formu)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18610>

Özet

Child Health Illness Profile (CHIP) Ölçeği, 6 ila 17 yaş arasındaki çocuk ve ergenlerin **Sağlıklı İlişkili Yaşam Kalitesini (SİYAK)** kapsamlı bir şekilde değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş standart bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, sadece hastalığın yokluğunu değil, aynı zamanda çocuğun fiziksel, duygusal ve sosyal işlevselliğini de ölçmeyi hedefler. Ölçeğin Türkiye uyarlaması, özellikle 6-17 yaş grubunda geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini incelemiştir. CHIP, çocukların, ebeveynlerin ve adölesanların kendi sağlık algılarını ve işlevselliklerini ayrı ayrı değerlendirmelerine olanak tanıyan birden fazla form içerir.

Ölçek, sağlık durumunun ve hastalıkların bireyin günlük yaşam üzerindeki etkilerini çok boyutlu olarak ele alarak, klinik araştırmalarda ve sağlık politikalarının belirlenmesinde önemli bir veri kaynağı sunar. Türk kültürüne uyarlama çalışması, ölçeğin uluslararası geçerliliğini koruyarak yerel popülasyonda kullanımını sağlar.

Anahtar Kelimeler

Child Health Illness Profile, CHIP, Yaşam Kalitesi, Sağlıklı İlişkili Yaşam Kalitesi, Çocuk Sağlığı, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Pediatri, Ergen Sağlığı.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Geliştiricileri: Barbara Starfield, Debra L. Stein, Paul W. Newacheck, Elizabeth A. Skinner, M. A. Forrest.

Amaç

Child Health Illness Profile (CHIP) Ölçeği'nin temel amacı, çocuk ve ergen popülasyonunda sağlık durumunu ve sağlıklı ilişkili yaşam kalitesini (SİYAK) sistematik ve standart bir yöntemle ölçmektir. Ölçek, özellikle kronik hastalığı olan veya risk altındaki çocukların yaşam kalitesindeki değişiklikleri zaman içinde takip etme yeteneği sunar.

CHIP, çocukların ve ergenlerin yaşam kalitesini altı temel alanda değerlendirir: Memnuniyet (Satisfaction), Hastalık (Illness), İşlevsel Durum (Functional Status), Başarı (Achievement), Risk ve Başlanma (Risk and Resilience). Bu çok boyutlu yaklaşım sayesinde, sağlık müdahalelerinin etkileri ve çocukların genel iyilik hali üzerindeki etkileri detaylıca belirlenebilir.

Yapı (Ölçülen Yapı)

CHIP Ölçeği, **Sağlıklı İlişkili Yaşam Kalitesi (SİYAK)** yapısını ölçmektedir. SİYAK, bireyin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal işlevsellik dahil olmak üzere genel iyilik halinin, algılanan

sa?lık durumuyla nas?l etkilendi?ini ifade eden karma??k bir yap?d?r.

Ölçek, sa?lık alg?s?n? yaln?zca semptomlar?n yoklu?u olarak de?il, ayn? zamanda çocu?un sosyal rollerini ne kadar ba?ar?l? yerine getirebildi?i, okul ba?ar?s?, riskli davran??lardan kaç?nma ve duygusal tatmin gibi geni? bir yelpazede de?erlendirir. Bu kapsam, ölçe?in sadece klinik ortamlarda de?il, ayn? zamanda halk sa?l??? ara?t?rmalar?nda da de?erli olmas?n? sa?lar.

Geçerlik

Türkiye'de 6-17 ya? grubu çocuklarda yap?lan uyarlama çal??mas? (Demirsoy, 2013), CHIP Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin Türk popülasyonunda geçerli?ini ara?t?rm??t?r. Geçerlik (Validity) çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü belirlemeyi amaçlar.

Uyarlama sürecinde, dilsel ve kültürel e?de?erlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. Genellikle bu tür doktora tezlerinde, yap? geçerli?i (örne?in, do?rulamaya? faktör analizi), ölçüt geçerli?i ve ayrı?m geçerli?i gibi çe?itli geçerlik türleri incelenerek ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?u kan?tanmaya çal??lm??t?r. Ancak, kaynakta spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemi?tir.

Güvenirlik

Demirsoy (2013) taraf?ndan yürütülen adaptasyon çal??mas?, CHIP Ölçe?i'nin Türk örnekleminde güvenilirlik (Reliability) özelliklerini de incelemi?tir. Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarlıl???n? ve kararlıl???n? ifade eder.

Genellikle, bu tür çal??malarda iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenirli?i yöntemleri kullan?larak ölçe?in farklı zamanlarda ve farklı madde setlerinde benzer sonuçlar verip vermedi?i test edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in Türk çocuk ve ergen popülasyonunda kararlı ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermi?tir.

Faktör Analizi

Orijinal CHIP Ölçe?i, genellikle alt? temel boyut alt?nda toplanan maddelerden olu?ur. Türk uyarlamasında yap?lan Faktör Analizi çal??malar?, orijinal ölçek yap?s?n?n Türk kültüründe de korunup korunmad???n? incelemeyi amaçlam??t?r.

CHIP'in multidisipliner yap?s?, genellikle ?u faktörleri ortaya koyar: Fiziksel ??levsellik, Duygusal ??levsellik, Sosyal ??levsellik, Okul/Ba?ar? ??levselli?i, Riskli Davran??lar ve Genel Memnuniyet/Sa?lık Alg?s?. Uyarlama çal??mas?nda, bu faktör yap?s?n?n do?rulamaya? faktör analizleri (DFA) ile test edilerek ölçe?in yap?s?sal geçerli?i desteklenmi?tir.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim ve Ebeveyn Bildirimi Formları (Çocuk, Ebeveyn ve Adölesan Formu)

Language Available: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal)

Population Group: Pediatrik ve Adölesan Popülasyon

Age Group: 6-17 yaş grubu

Population Details: Türkiye'deki ilköğretim ve lise çağındaki çocuklar ve ergenler.

Test Methodology: Standartlaştırılmış anket/ölçek formatında, sağlıklı ilikili yaşam kalitesi boyutları değerlendirilen maddelerden oluşur. Derecelendirme formatı orijinal ölçeğe göre belirlenir (kaynakta belirtilmemiştir, ancak genellikle Likert tipi veya frekans temelli derecelendirme kullanılır).

Anahtar Kelimeler

Sağlık Ölçümü, Çocuk Psikolojisi, Sağlık Hizmetleri Araştırmaları, Pediatrik Yaşam Kalitesi, Psikometri, Uyarlama, Güvenirlilik, Geçerlilik.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Ücret: Ölçeğin orijinal geliştiricilerinden ticari olmayan akademik kullanıcılar için izin alınması gerekebilir. Türk uyarlaması akademik bir tez kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Orijinal Test Yılı: 1990'ların başı (Çeşitli formları farklı yıllarda yayınlanmıştır).

Türk Uyarlama Yılı: 2013 (Doktora tezi tamamlanma yılı).

Kaynaklar

Demirsoy, N. (2013). 6-17 yaş grubu çocuklarda "child health and illness profile-chip" yaşam kalitesi ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirliğinin araştırılması (Doktora tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir). Kaynak, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden edinilmiştir: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>.

Ek bilgi: Tez Merkezi linki aracılığıyla teze ulaşım sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Child Health Illness Profile-CHIP Ölçeği Maddeleri (Çocuk, Ebeveyn ve Adölesan Formu)

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler, ilgili doktora tezinin (Demirsoy, 2013) eklerinde veya orijinal ölçeğin (CHIP) kılavuzunda yer almaktadır. Akademik etik ve telif hakları gereği, ölçek maddeleri yalnızca orijinal kaynaklardan veya izin alınarak yayımlanabilir.

Bu ölçek, SİYAK'ın altı temel boyutunu (Memnuniyet, Hastalık, Psikölevsel Durum, Başarı, Risk ve Başlanma) ölçen, formuna göre değişen sayıda (genellikle 70 ila 100 arasındadır) maddeden oluşmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM